

Mythologia, Venise, 1567 - II, 07 : De Marte

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[13-14\] : De Marte](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre II

[Mythologia, Francfort, 1581 - II, 07 : De Marte](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre II

[Mythologie, Paris, 1627 - II, 08 : De Mars](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre II

[Mythologie, Lyon, 1612 - II, 07 : De Mars](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - II, 07 : De Marte, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 14/01/2026 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/809>

Copier

Présentation du document

PublicationVenise, Comin da Trino, 1567

ExemplaireMunich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4
Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination50r°-51r°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses[Mars](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

10

4

20

30

ἰσχυροῦται τὸν ἀποκαίνιστον.

40

14

Ipfa

Mythologia. I

Ipsa Venus Cyprum petit alma nata Dione.

Habuit hic Deus multa cognomina à locis in quibus templa erecta fuerūt, vel ab euentis, vel ab iis qui dicantur templa. Sic Gaudens, & Mamestus, & Rhacius, & Equestris, dicitur, quē tñ nihil esse aliud quā bellū putauit Heraclides Pōticus, vt patet ex his eius verbis; *ἡ ἑστία τοῦ θεοῦ ἐστὶν ἡ μάχη, καὶ ἡ πόλις αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μάχη, καὶ ἡ πόλις αὐτοῦ ἐστὶν ἡ μάχη.* Nihil aliud Mars est quā bellum, ita ab imprecationibus nominatum, sive à detrimento, & Orpheus in hymno in Martem furorem belli ac rabiem in animis hominum Martē esse putauit, vt patet in his;

10

*Ἄνθρωποι δὲ δαδόντες, φόνος αἰσχροτάτος αἰὲν
Αἰὲν αἰὲν ποτὶ χαίρας, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.
Ὅτι νόστιμος ἱερὸς αὐτοῦ ὁ πόλεμος, ὃς ἄνθρωποις ἀντίκειται.*

Mars Rex perpetua sanieque & cæde cruenta:

Horrende, humano gaudens & sanguine numen,

Qui gladiisve hastisve cupis contendere semper.

Neque illud prætermittendum sanè hoc loco duxerim, quodd portæ bellorū Deū Martem existimantes illi Timorem & Iram & Clamorem comites addiderunt, qui Deum ipsum assidue consequerentur: licuit enim omnibus

20

poetis quidquid collibuisse pro suo ingenio de Diis confingere. At nunc quæramus quid memoria dignum sub his figmentis occultaretur. Cur natus esse dicitur à Iunone, an quodd Iuno sit diuitiarum Dea, ex quibus inuidia & contentio exoritur, vt dictum est superius: & q nemo est opulentus cui non assidue ab inuidia & malevolentia bellum indicatur? Quis enim aduersus inopem bellum gerit? omnes qui exercitum cogunt alias quidem bellorum causas multas proferunt cur arma susceperint, at veram fateri palam pudet, vt per has causas tanquam lenas, exterarum gentium occupent ciuitates. Nam si pro æquitate tantum pugnaretur, supplicium sortiretur tantum de consceleratis, vires relinquerentur. Nutritus fuit apud barbaras nationes Mars sub septentrionis plaga: quæ gentes cum minime digestum habeant sanguinē calore Solis plurimum vi corporis & proceritate valent, at minimum consilio & prudentia. Hunc educavit Thero nutritrix, quæ feritas est. Deinde cum tyrannus sit Mars, vt dicere solēbat Timotheus iuxta Plutarchum, merito murorum percussor & euersor dictus fuit; cum lex contra ciuitatum omnium Regina sit, vt ait Pindarus. Atque Homerus Iouem omnium Regem & patrem non bellica tormenta, neque sollicitas naturæ, sed leges & æquitatem Regibus dedisse scribit ad regnā conseruanda, quæ his omnibus sunt potētiore. Illud ipsum fecit vt nullum certum Mars haberet domicilium aut sedem, cum Iupiter in cælo omnibus & Diis & hominibus imperaret. Sed quoniam pro variis euentis variē fabulas interpretati sunt antiqui, ita vt aliæ ad res naturæ, aliæ ad astronomiam, aliæ ad mores spectarent, aliæ ad hæc simul omnia; quid Martis cum Venere adulterium significet explorandum est. Quid est tam contrarium quā occidere & procreare, expoliare & deuallare, erigere & prostrernere? At Mars tamen qui homines occidit, agros deuallat, vrbes prostrernit, vt ait Homerus;

30

*Ἄνθρωποι δὲ δαδόντες, φόνος αἰσχροτάτος αἰὲν
Αἰὲν αἰὲν ποτὶ χαίρας, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.
Ὅτι νόστιμος ἱερὸς αὐτοῦ ὁ πόλεμος, ὃς ἄνθρωποις ἀντίκειται.*

40

*Ἄνθρωποι δὲ δαδόντες, φόνος αἰσχροτάτος αἰὲν
Αἰὲν αἰὲν ποτὶ χαίρας, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.
Ὅτι νόστιμος ἱερὸς αὐτοῦ ὁ πόλεμος, ὃς ἄνθρωποις ἀντίκειται.*

Mars hominum occisor, qui agros popularis & vrbes.

Cum Venere, quæ omnia animalia, plautasque in lucem producit, congregatur. Quid ex hac tam discordi coniunctione orietur? nihil omnino superueniente

ueniſſe Vulcano præcipuè. Nā litigiū & amicitia ſunt Mars & Venus intelli-
gendi, quorū utrūque opprimit Vulcanus, ſive calor immodicus, præſentiaq;
vincit, neq; ita illa ſuis ſunguntur viribus. Ad exprimendū igitur quod ſym-
metria neceſſaria eſt rebus naturalibus, iſta fabuloſe cōfinxerunt. Hunc eū-
dem Deum & Solem eſſe aliquando putarum ſuperius expreſſimus, & apud
Aquitanos Hiſpaniæ populos Martis ſimulacrum radiis ornatum eximia
religione cultum fuiſſe memoriæ proditur. & ratio ipſa, naturaſque videtur
expetere vt corpora illa ſuperba, quæ calorem rebus inferioribus inferunt,
nominibus potius, quā re ipſa ſine diuerſa: Et Homel. lib. 2. Iliad. Martem
viam igneam videretur potaſſe cum inquit;

10
01

Μάρτην δὲ τὴν ἰσχυρὰν ἔχοντα πυρρὰν ἄλκην
Inſurgit veluti Mars ſtrenuus, ignea vel viſa:
Bellonam aurigam Martis populatores haſerunt, quæ ær præſtiter eſt mor-
tis auriga, & artifex. Quod Mars omnium Deorum fortiffimus & ve-
lociſſimus arte Vulcani fuerit rebus implicatus, & debilis & claudican-
tis & tardi Dei, quid aliud ſignificat, quā ſceleratos homines nullis vi-
ribus, nulla pedum celeritate fretos poſſe Dei vindictis omnium flagitiorum
iram deuitare? quod etiam innuit Theognis his verſibus;

10
02

ὅστις ἰσχυρὸς ὕψιστος ἔστω τανύτῃ περὶ πόδας

κίρρη, καὶ τοῖς πόσιν ἔστω ἰσχυρὰν αἰώναν.

Vel celerem tardus comprehendit Cyroe ſecutus

Iniultum curſu, huic numina cuncta fauent.

Atque tot de Marte dicta ſint, nunc dicendum de Neptuno.

De Neptuno Cap. VIII.

Neptunus Saturni & Opæ filius, vt dictum fuit: eandem ſortem, patriſq;
crudelitātē expertus propè eſt, quā et Iupiter. Nam cū Rhea Neptu-
num peperiſſet, puerum ſo oculi abſconditum opilionibus educan-
dum inter agnos tradidit, atque pullum equinum, quem ſe ſimulabat pe-
periſſe, Saturno, vt fabulantur, vorandum tradidit. Ilacius Neptunum edu-
catum fuiſſe ſcribit ab Arno nutrice, quā ita appellatam fuiſſe dicunt,
quā quærenti Saturno Neptunum ſe non habere reſponderit, ac negauerit:
ex quo etiam ciuitas Hæotix ita vocata fuit, quæ antea Sinouſa dicebatur;
vt ſcripſit Theſeus libro tertio rerum Corinthiacarum: cum alii ab agnorum
multitudine maluerint dictam fuiſſe, inter quos fuit Crato. Alii contra pu-
tarunt Neptunum a Iunone educatum fuiſſe. Hic cum Iouis ſocius & ad-
iutor fuiſſet in bellis, poſt Saturnum è regno depulſum iacta ſortibus de to-
tius mundi imperio, mare & omnes inſulas, quæ in mari exiſtunt, tenere cū
imperio ſortitus eſt Neptunus; cum cælum Ioui, infernus locus, vt diximus,
Plutoni obtigiffet. uxorem habuit Amphitriten, quā cum deperiret, neq;
in amorem ſui villo pacto pollet allicere, Delphinum miſit, qui eam ſibi con-
ciliaret, perſuaderetque vt maritum Neptunum æquo animo ferret. Id cū
Delphinus impetraſſet, ad perpetuam tanti beneficii memoriā dicitur Del-
phini ſignum inter ſidera relatum; vt ait Hyginus in fabulis ſtellarum:
iſque Delphinus eſt non longe à Capricorno collocatus, vt ſcripſit Aratus
in Aſtronomiis;

30
01

40
01

Δελφὶνὸν τὸν ποταμὸν ἐν τῇ γαλῇ

μετὰ τὸν ἰσθμὸν τῆς Ἰωνίας ἀπὸ τοῦ

Ἰωνίας